

Datum van
inontvangstneming

:

15/07/2013

Zaak C-307/13

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

5 juni 2013

Verwijzende rechter:

Helsingborgs tingsrätt / Zweden

Datum van de verwijzingsbeslissing:

30 mei 2013

Openbaar ministerie:

Åklagarkammaren i Helsingborg

Verdachten:

Lars Ivansson

Carl-Rudolf Palmgren

Kjell Otto Pehrsson

Håkan Rosengren

[OMISSIS]

[Or. 2]

[OMISSIS]

[Or. 3]

inzake overtreding van de wet op de dierenbescherming

Verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 267 VWEU

- 1 Het Tingsrätt verzoekt het Hof om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 267 VWEU betreffende artikel 8, lid 1, derde alinea, van richtlijn 98/34/EG

van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften.

Nationaal recht

- 2 § 9 van de verordening op de dierenbescherming (djurskyddsförordning; SFS 2003:105) is een technisch voorschrift in de zin van richtlijn 98/34. De paragraaf luidt [OMISSIS]

§ 9 „Legkippen mogen niet worden gehouden in andere broedsystemen dan systemen die voldoen aan de behoefte van de kippen aan legnest, zitstokken en stofbad. Bij het broeden moet het gevaar van sterfelijkheid en gedragsstoornissen zo laag mogelijk worden gehouden.

Het Jordbruksverk (landbouwdienst) zal nader bepalen hoe de kippen moeten broeden.”

- 3 Het voorschrift is in november 2002 overeenkomstig richtlijn 98/34 aan de Europese Commissie meegedeeld onder nr. 2002/451/S. De inwerkingtreding was voorzien voor 1 mei 2003. De bij de richtlijn voorgeschreven tijdelijke statusquoperiode liep tot 24 februari 2003. Het ontwerp is op 20 maart 2003 door de regering aangenomen met ingang van 15 april 2003.

- 4 § 36, eerste alinea, punt 2, van de wet op de dierenbescherming [djurskyddslag (1988:534)] bevat bepalingen die inbreuken op § 9 van de verordening op de dierenbescherming bestraffen. Deze bepaling luidt:

[Or. 4] „§ 36 Strafbaar met geldboete of gevangenisstraf van maximaal twee jaar, is wie opzettelijk of door onachtzaamheid

1. §§ 3, 5, 6, 8-11, 13, 14, 16-19a of 21 schendt
2. een op basis van deze wet aangenomen voorschrift overtreedt
3. een dergelijk bevel niet opvolgt of een verbod in de zin van § 29 overtreedt.

Een met opzet of uit onachtzaamheid begane schending van een verplichting van wezenlijke betekenis voor de dierenbescherming wordt gestraft met maximaal twee jaar gevangenisstraf.

Wanneer wordt geoordeeld dat het gaat om een geringe overtreding, wordt niet vervolgd.

Wanneer het strafwetboek dezelfde of een strengere straf oplegt voor de overtreding, wordt niet vervolgd overeenkomstig deze paragraaf.”

[OMISSIS]

Feiten

- 5 Het Openbaar Ministerie vorderde veroordeling van vier eierproducenten, Carl-Rudolf Palmgren, Håkan Rosengren, Kjell Pehrsson en Lars Ivansson, voor overtreding van de wet op de dierenbescherming en wijst erop dat zij opzettelijk of door onachtzaamheid legkippen hebben gehouden in een broedsysteem dat niet voldoet aan de behoeften van de kippen aan legnest, zitstokken en stofbad.
- 6 Het Openbaar Ministerie baseerde zich op § 9, eerste alinea, van de verordening op de dierenbescherming en op § 36, eerste alinea, punt 2, van de wet op de dierenbescherming.
- 7 Verdachten erkenden de feiten zoals beschreven door het Openbaar Ministerie, maar betwistten hun strafrechtelijke aansprakelijkheid. Zij stellen dat § 9 van de verordening op de dierenbescherming niet als technisch voorschrift is meegedeeld overeenkomstig richtlijn 98/34 zodat de bepaling niet op hen kan worden toegepast.
- 8 Volgens verdachten kan § 9 van de verordening op de dierenbescherming particulieren niet worden tegengeworpen aangezien Zweden niet zijn mededelingsplicht krachtens de richtlijn is nagekomen doordat het zonder nieuwe mededeling aan de Europese Commissie het oorspronkelijk geplande tijdschema voor de toepassing van deze bepaling verkortte van 1 mei 2003 tot 15 april 2003.
- 9 Het Openbaar Ministerie betwist niet dat § 9 van de verordening op de dierenbescherming een technisch voorschrift vormt en dus onder de richtlijn valt. Het erkende dat geen nieuwe mededeling aan de Commissie plaatsvond. De verkorting van het oorspronkelijk geplande tijdschema voor de toepassing met 14 dagen vormt zijns inziens evenwel geen significante wijziging ten opzichte van de oorspronkelijke mededeling zodat het project niet opnieuw aan de Commissie hoefde te worden meegedeeld.

Standpunt van het Openbaar Ministerie over het verzoek om een prejudiciële beslissing

- 10 Het openbaar Ministerie heeft geen bezwaar tegen het verzoek van het tingsrätt om een prejudiciële beslissing van het Hof.

[Or. 5] Toepasselijke richtlijnbeplating

- 11 [OMISSIS] artikel 8, lid 1, derde alinea, van de richtlijn [OMISSIS].

[OMISSIS]

Rechtsvragen

- 12 In de aangegeven context staat de vraag centraal of de regering § 9 van de verordening op de dierenbescherming opnieuw had moeten medelen krachtens artikel 8, lid 1, derde alinea, van richtlijn 98/34 gelet op de verkorting van het oorspronkelijk geplande tijdschema voor de toepassing alsook de rechtsgevolgen – in de onderhavige zaak – van dit verzuim.
- 13 Ingeval kan worden vastgesteld dat de verkorting van het oorspronkelijk geplande tijdschema voor de toepassing had moeten leiden tot een nieuwe mededeling, rijst de vraag of deze bepaling gelet op het arrest van het Hof van 30 april 1996, CIA Security, C-194/94, Jurispr. blz. I-2201, op particulieren moet worden toegepast.

In rechte

- 14 Verdachten analyseerden omstandig de uitlegging van de betrokken bepalingen: zowel de arresten van het Hof op verwante rechtsgebieden als de richtsnoeren en instructies van de Commissie in verschillende talen. Verdachten maakten de volgende opmerkingen.
- 15 Artikel 8, lid 1, derde alinea, is te vinden in twee verschillende versies (versie A en versie B).
- 16 Versie A omvat naast de Zweedse tekst van de richtlijn een aantal andere teksten, met name de Engelse, Italiaanse, Spaanse en Nederlandse tekst. Versie B omvat met name de Duitse en de Franse tekst.

Versie A

Tekst van de richtlijn – Versie A

- 17 Versie A luidt als volgt in het Zweeds.

„Medlemsstaterna skall under de förutsättningar som anges ovan överlämna utkastet ännu en gång om de gör ändringar i det som i väsentlig grad förändrar dess [Or. 6] tillämpningsområde, förkortar den tid som ursprungligen tänkts för genomförandet, lägger till specifikationer eller andra krav eller skärper dessa.” („De lidstaten gaan in bovengenoemde omstandigheden tot een nieuwe mededeling over, indien zij in het ontwerp voor een technisch voorschrift significante wijzigingen aanbrengen die een verandering van het toepassingsgebied, een verkorting van het oorspronkelijk geplande tijdschema voor de toepassing, een toevoeging van specificaties of eisen of het stringenter maken ervan tot gevolg hebben”)
- 18 In het Engels luidt de richtlijn.

„Member States shall communicate the draft again under the above conditions if they make changes to the draft that have the effect of significantly altering its scope, shortening the timetable originally envisaged for implementation, adding specifications or requirements, or making the latter more restrictive.”

- 19 De tekst heeft dus dezelfde formulering in deze taalversies.

Leidraad van de Commissie bij de informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij – Versie A

- 20 De leidraad van de Commissie in het Zweeds bevat onder rubriek 2.4 Ny anmälan (nieuwe mededeling) het volgende over de procedure bij verkorting van het oorspronkelijk geplande tijdschema voor de toepassing.

„Medlemsstater måste på nytt anmäla ett utkast som redan granskats enligt bestämmelserna i riktlijn 98/34/EG om de under mellantiden gjort väsentliga ändringar i texten.” („Lidstaten moeten een ontwerp dat al bestudeerd is krachtens de bepalingen van riktlijn 98/34/EG opnieuw aanmelden als zij in de tussentijd aanzienlijke wijzigingen in de tekst hebben aangebracht”)

„Det tredje stycket i artikel 8.1 specificerar att ändringar som gjorts i texten betraktas som väsentliga om de i väsentlig grad förändrar dess tillämpningsområde, förkortar den tid som ursprungligen tänkts vad gäller genomförandet, lägger till specifikationer eller andra krav eller skärper dessa.” („Artikel 8, lid 1, derde alinea, stelt dat in de tekst aangebrachte wijzigingen aanzienlijk worden geacht indien het effect ervan is dat het toepassingsgebied van de tekst erdoor verandert, dat het oorspronkelijk voor de tenuitvoerlegging beoogde tijdschema erdoor wordt verkort, dat er specificaties of vereisten worden toegevoegd, of dat specificaties of vereisten er restrictiever door worden.”)

- 21 De leidraad luidt in het Engels.

„Member States must notify again a draft which has already been examined under the provisions of Directive 98/34/EC, if they have significant amendments to the text in the meantime.

The third subparagraph of Article 8 (1) specifies that amendments made to the text are considered to be significant if they have the effect of altering its scope, shortening the timetable originally envisaged for implementation, adding specifications or requirements, or making the latter more restrictive.”

- 22 Bij vergelijking tussen de taalversies blijkt de tekst inhoudelijk dezelfde, behalve inzake wijziging van het toepassingsgebied. De wijzigingen aan een ontwerp

op de drie gebieden worden dus geacht significante wijzigingen te zijn („are considered to be significant”).

- 23 De Zweedse tekst verschilt inhoudelijk door de aanwijzing dat een wijziging van het toepassingsgebied significant moet worden aangebracht om als significante wijziging in de ontwerptekst te gelden terwijl de Engelse versie deze eis niet stelt.
- 24 De leidraden in het Italiaans, het Spaans en het Nederlands zijn geformuleerd op dezelfde wijze als de Engelse, namelijk de wijzigingen aan de ontwerptekst op de drie gebieden gelden steeds als significante wijzigingen.

[Or. 7] Instructies van de Commissie voor mededeling (Vademecum) Doc. 94/94 – Versie A

- 25 De instructies van de Commissie voor mededeling (Vademecum) bevestigen in de Zweedse en Engelse taalversie het standpunt dat wijzigingen aan de ontwerptekst op de drie gebieden als significante wijzigingen gelden behalve dat inzake wijziging van het toepassingsgebied wordt geëist dat de wijziging significant is.
- 26 De Zweedse tekst luidt als volgt in de rubriek 10. Referenshandlingar -grundtexter b) (Referentietekst – basisteksten).

„När medlemsstaterna lämnar in ett förslag på nytt under artikel 8.1, tredje punkten, därför att man gjort ändringar som väsentligt ändrar omfattningen, krympt det tidsschema som ursprungligen förutsågs för implementeringen, lagt till specifikationer eller krav eller gjort de senare mer restriktiva, skall numret på den tidigare anmälan anges.” („Lidstaten die overgaan tot nieuwe mededeling van een ontwerp krachtens artikel 8, lid 1, derde alinea, wegens het aanbrengen van wijzigingen met significante inhoudelijke wijzigingen, een verkorting van het oorspronkelijk geplande tijdschema voor de toepassing, een toevoeging of het stringenter maken van specificaties of eisen tot gevolg moeten het vorige mededelingsnummer vermelden”)

- 27 De Engelse tekst in de overeenkomstige rubriek luidt.

„Where member states communicate a draft again under Article 8.1 third paragraph, because they have made changes that have the effect of significantly altering the scope, shortening the time table originally envisaged for implementation, adding specifications or requirements, or making the latter more restrictive, they should state the number of the earlier notification.”

Versie B*Richtlijn – Versie B*

- 28 Versie B omvat de Duitse en de Franse teksten van de richtlijn.

„Die Mitgliedstaaten machen eine weitere Mitteilung in der vorgenannten Art und Weise, wenn sie an dem Entwurf einer technischen Vorschrift wesentliche Änderungen vornehmen, die den Anwendungsbereich ändern, den ursprünglichen Zeitpunkt für die Anwendung vorverlegen, Spezifikationen oder Vorschriften hinzufügen oder verschärfen.“

„Les États membres procèdent à une nouvelle communication dans les conditions énoncées ci-dessus s'ils apportent au projet de règle technique, d'une manière significative, des changements qui auront pour effet de modifier le champ d'application, d'en raccourcir le calendrier d'application initialement prévu, d'ajouter des spécifications ou des exigences ou de rendre celles-ci plus strictes.“

- 29 De Duitse en Franse tekst hebben dezelfde inhoud. De twee tekstuittreksels vereisen een nieuwe mededeling indien de lidstaat een significante wijziging aan de technische regel heeft aangebracht in de zin van een verandering van het toepassingsgebied, een verkorting van het oorspronkelijk geplande tijdschema voor de toepassing, een toevoeging of het stringenter maken van specificaties of eisen. In deze versie geldt als criterium dat de wijzigingen aan het ontwerp van technische regeling significant zijn.

[Or. 8] – Leidraad van de Commissie bij de informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij – Versie B

- 30 De Duitse tekst van de leidraad van de Commissie volgt de tekst van de richtlijn.

„In Artikel 8 Absatz 1 Unterabsatz 3 ist festgelegt, dass Änderungen des Wortlauts als wesentlich betrachtet werden, wenn sie den Anwendungsbereich ändern, den ursprünglichen Zeitpunkt für die Anwendung vorverlegen, Spezifikationen oder Vorschriften hinzufügen oder verschärfen.“

- 31 Volgens de leidraad gelden de wijzigingen aan het ontwerp dus als significant wanneer zij plaatsvinden op de aangegeven gebieden („betrachtet werden”)
- 32 De Franse leidraad (Guide de la procédure d'information dans le domaine des normes et réglementations techniques et des règles relatives aux services de la société de l'information) geeft een overeenkomstige definitie van het criterium dat

de wijziging significant moet zijn. Wijzigingen gelden als significant wanneer zij een van de drie gebieden betreffen (jugés significatifs)

„Le troisième alinéa de l’article 8(1) précise que les changements apportés au texte sont jugés significatifs s’ils ont pour effet d’en modifier le champ d’application, de raccourcir le calendrier d’application initialement prévu, d’ajouter des spécifications ou des exigences ou de rendre celles-ci plus strictes.”

- 33 De Duitse en de Franse leidraad is geformuleerd op dezelfde wijze als de Engelse, de Italiaanse, de Spaanse en de Nederlandse inzake de uitlegging van deze bepaling terwijl de taalversies van de richtlijn zelf verschillen, zoals hierboven bleek. Alle leidraden bevatten een beoordeling volgens welke wijzigingen aan het ontwerp gelden als significant indien zij een van de drie gebieden betreffen (are considered to be significant, considerate significative, consideran significativas, wijzigingen aanzienlijk worden geacht)

Instructies van de Commissie voor mededeling (Vademecum) Doc. 94/94 – Versie B

- 34 De instructies van de Commissie voor mededeling bevestigen dat geen bepaalde tijd van verkorting van het oorspronkelijk geplande tijdschema voor de toepassing is vereist voor verplichte nieuwe aanmelding.

„In Fällen, in denen Mitgliedstaaten einen Entwurf gemäß Artikel 8.1, Absatz 3 erneut übermitteln, da sie Änderungen vorgenommen haben, die den Anwendungsbereich beträchtlich ändern, den ursprünglich vorgesehenen Zeitplan verkürzen, Spezifikationen oder Anforderungen hinzufügen oder diese restriktiver gestalten, sollten sie die Nummer der früheren Mitteilung angeben.”

„Si les États membres communiquent à nouveau un projet au titre de l’article 8.1, troisième paragraphe, parce qu’ils ont apporté des changements qui modifient considérablement le champ d’application, en réduisant le délai initialement prévu pour la mise en application, en ajoutant des spécifications ou des exigences ou en rendant celles-ci moins restrictives, ils doivent indiquer le numéro de la précédente notification.”

[Or. 9] Algemene uitleggingselementen van de Commissie

- 35 De algemene uitleggingselementen van de Commissie betreffende de inhoud van artikel 8, lid 1, derde alinea, op haar website vergelijken de notificatieprocedure van de TBT-overeenkomst en richtlijn 98/34/EG (<http://ec.europa.eu/enterprise/tbt/index.cfm?fuseaction=Presentation.viewComparison3&dspLang=EN>) volgens welke bij verkorting van het oorspronkelijk

geplande tijdschema voor de toepassing een verplichting tot nieuwe mededeling geldt ongeacht de tijdsduur van deze verkorting.

„The Directive does not stipulate any interval between the adoption of a technical regulation and its entry into force. The only provision in this respect is contained in the third subparagraph of Article 8(1) of the Directive which lays down the obligation for renotification when the draft technical regulation undergoes substantial changes, such as a shortening of the timetable originally envisaged for implementation.”

- 36 Het Directoraat-generaal van de Commissie DG Ondernemingen en Industrie organiseerde onderrichtingen voor de verschillende lidstaten betreffende de toepassing van richtlijn 98/34/EG. [OMISSIS] De documenten daarbij, Functioning of Directive 98/34/EC, geven in de afdeling Need for a New Notification (1) blz. 8, aan wanneer de Commissie het nodig acht dat een lidstaat overgaat tot een nieuwe mededeling wegens wijzigingen aan de oorspronkelijke tekst.

Need for a New Notification (1)

Amendments necessitating re-notification

- significantly altering its scope
- shortening the timetable for implementation
- adding specifications or requirements
- making specifications or requirements more restrictive

(no new notification required when amendments take account of detailed opinion or comments)

- 37 De Zweedse, de Engelse, de Duitse en de Franse leidraad van de Commissie (ontwerpleidraad) inzake richtlijn 98/48/EG betreffende diensten van de informatiemaatschappij heeft dezelfde inhoud inzake de vraag wanneer een nieuwe mededeling van een reeds aangemeld ontwerp moet geschieden.
- 38 Volgens afdeling 2.1.3, eerste alinea, moet opnieuw worden meegedeeld

bij ingrijpende wijzigingen van het ontwerp met als gevolg:

- wijzigingen van het toepassingsgebied,
- verkorting van het oorspronkelijk geplande tijdschema voor de toepassing,
- toevoeging van specificaties of eisen,

- stringenter maken van specificaties of eisen.

39 De tweede alinea luidt:

„Algemeen bestaat geen verplichting tot nieuwe mededeling bij gewone redactionele wijzigingen zonder inhoudelijke invloed op de voorschriften. Deze verplichting ontstaat daarentegen wanneer het oorspronkelijke ontwerp wezenlijk wordt gewijzigd, waardoor de tekst stringenter wordt inzake toepassingsgebied, tijdschema of inhoud.”

[Or. 10] Nationale uitleggingselementen

40 De notificatieprocedure van richtlijn 98/34 is in Zweeds recht omgezet bij de verordening inzake technische voorschriften [föörordning (1994:2024) om tekniska regler]. De bepalingen inzake de notificatieprocedure zijn te vinden in de bepalingen van het nationale bestuur handel inzake technische voorschriften (Kommerskollegiums föreskrifter KFS (2008:1) om tekniska regler).

41 Volgens § 2, lid 2, van de bepalingen van het nationale bestuur handel is een wijziging overeenkomstig § 6 van de verordening

niet onbeduidend wanneer zij leidt tot

- wezenlijke wijziging van het toepassingsgebied,
- verkorting van het oorspronkelijk geplande tijdschema voor de toepassing,
- toevoeging of stringenter maken van specificaties of eisen

Relevante beslissingen van het Hof

42 De prejudiciële beslissingen van het Hof in de zaken C-433/05, Sandström, en C-20/05, Schwibbert, betroffen wijzigingen van het toepassingsgebied en in de zaken C-142/05, Mickelsson en Roos, en C-267/03, Lindberg, de toevoeging of het stringenter maken van specificaties of eisen.

C-433/05 Sandström

43 In het arrest van het Hof van 15 april 2010, Sandström, C-433/05, Jurispr. blz. I-2885, moest het Hof beslissen of een wijziging van het toepassingsgebied gold als een significante wijziging in de zin van artikel 8, lid 1, derde alinea, van richtlijn 98/34. Het Hof beschouwde in de punten 46 tot en met 49 een wijziging van het toepassingsgebied waarbij alleen de voorwaarden voor het gebruik van het betrokken product werden versoepeld en dus de eventuele invloed van een

technisch voorschrift op het handelsverkeer verminderde, niet als een significante wijziging in voormelde zin.

44 Punten 46 tot en met 47 van het arrest luiden.

„46. Dienaangaande zij eraan herinnerd dat artikel 8, lid 1, derde alinea, van richtlijn 98/34 bepaalt dat de lidstaten tot een nieuwe mededeling overgaan, indien zij in het ontwerp voor een technisch voorschrift significante wijzigingen aanbrengen die een verandering van het toepassingsgebied, een verkorting van het oorspronkelijk geplande tijdschema voor de toepassing, een toevoeging van specificaties of eisen of het stringenter maken ervan tot gevolg hebben.

47. Gelet op de hierboven in punt 41 uiteengezette doelstelling van richtlijn 98/34, moet er echter van worden uitgegaan dat wijzigingen die worden aangebracht aan een ontwerp voor een technisch voorschrift dat uit hoofde van artikel 8, lid 1, eerste alinea, van richtlijn 98/34 al aan de Commissie is meegedeeld, en ten opzichte van het meegedeelde ontwerp enkel een versoepeling inhouden van de gebruiksvoorwaarden van het betrokken product en derhalve de eventuele invloed van het technisch voorschrift op het handelsverkeer beperken, geen significante wijziging van het ontwerp vormen in de zin van artikel 8, lid 1, derde alinea, van deze richtlijn. Voor dergelijke wijzigingen geldt de verplichting van voorafgaande mededeling dus niet.”

45 **[Or. 11] Punt 46 veronderstelt versie A terwijl punt 47 uitgaat van een versie B. Dit verschil blijkt niet in andere taalversies, bijvoorbeeld de Duitse tekst die hierna tot vergelijking wordt weergegeven**

„46. Es ist darauf hinzuweisen, dass die Mitgliedstaaten gemäß Art. 8 Abs. 1 Unterabs. 3 der Richtlinie 98/34 eine weitere Mitteilung machen, wenn sie am Entwurf einer technischen Vorschrift wesentliche Änderungen vornehmen, die den Anwendungsbereich ändern, den ursprünglichen Zeitpunkt für die Anwendung vorverlegen, Spezifikationen oder Vorschriften hinzufügen oder verschärfen.

47. Im Hinblick auf das vorstehend in Randnr. 41 festgestellte Ziel der Richtlinie 98/34 stellen Änderungen des Entwurfs einer der Kommission bereits gemäß Art. 8 Abs. 1 Unterabs. 1 der Richtlinie 98/34 mitgeteilten technischen Vorschrift, die im Verhältnis zu dem mitgeteilten Entwurf nur eine Lockerung der Bedingungen für die Benutzung des in Rede stehenden Erzeugnisses enthalten und daher die mögliche Auswirkung der technischen Vorschrift auf den Warenaustausch verringern, keine wesentliche Änderung im Sinne des Art. 8 Abs. 1 Unterabs. 3 dieser Richtlinie dar. Solche Änderungen unterliegen daher nicht der Verpflichtung zur vorherigen Mitteilung.”

C-20/05 Schwibbert

- 46 Het arrest van het Hof van 8 november 2007, Schwibbert, C-20/05, Jurispr. blz. I-9447 betrof ook een wijziging aan het toepassingsgebied. Het Hof moest beslissen of een uitbreiding van het toepassingsgebied een wijziging was die een nieuwe mededeling vereiste.
- 47 De advocaat-generaal, na te hebben gewezen op de inhoud van artikel 8 van de richtlijn, betoogde

„52. Artikel 8 van richtlijn 98/34 bepaalt echter ook dat ‚de lidstaten [...] tot een nieuwe mededeling over[gaan], indien zij in het ontwerp voor een technisch voorschrift significante wijzigingen aanbrengen die een verandering van het toepassingsgebied [...] tot gevolg hebben’. Het Hof heeft ook reeds geoordeeld dat de uitbreiding van het toepassingsgebied van een technisch voorschrift tot andere producten een nieuw technisch voorschrift vormt.[OMISSIS]

[...]

56. Gelet op de voorgaande beschouwingen geef ik het Hof in overweging de prejudiciële vragen van het Tribunale civile e penale di Treviso als volgt te beantwoorden:

„Nationale bepalingen die het aanbrengen van het onderscheidingsteken van de nationale organisatie belast met de inning van auteursrechten opleggen, vormen een technisch voorschrift dat ingevolge artikel 8 van richtlijn 98/34 van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften, aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen moet worden meegedeeld. Van iedere uitbreiding van het toepassingsgebied van deze verplichting dient kennis te worden gegeven. Het staat aan de nationale rechter een bepaling die niet aan deze verplichting voldoet, buiten toepassing te laten.”

- 48 Ook hier dient te worden vergeleken met de Duitse taalversie.

„52. Art. 8 der Richtlinie 98/34 sieht jedoch auch vor, dass ‚die Mitgliedstaaten eine weitere Mitteilung ... [machen], wenn sie an dem Entwurf einer technischen Vorschrift wesentliche Änderungen vornehmen, die den Anwendungsbereich ändern”. Der Gerichtshof hat bereits ausgeführt, dass eine Erweiterung des Anwendungsbereichs einer technischen Vorschrift auf andere Erzeugnisse eine neue technische Vorschrift darstellt [OMISSIS].

[Or. 12] 56. Nach alledem wird dem Gerichtshof vorgeschlagen, die vom Tribunale di Forli gestellte Frage wie folgt zu beantworten:

Nationale Vorschriften, die die Anbringung des Kennzeichnens der mit der Sammlung von Urheberrechtsgebühren beauftragten nationalen Einrichtung vorschreiben, führen eine technische Vorschrift ein, die der Kommission gemäß Art. 8 der Richtlinie 98/34/EG des Europäischen Parlaments und des Rates vom 22. Juni 1998 über ein Informationsverfahren auf dem Gebiet der Normen und technischen Vorschriften mitzuteilen ist. Eine Mitteilung muss bei jeder Erweiterung des Anwendungsbereichs dieser Verpflichtung erfolgen. Das nationale Gericht hat die Anwendung einer Vorschrift, für die diese Mitteilungspflicht nicht erfüllt worden ist, abzulehnen.”

- 49 Het Hof stelde in punt 42 van het arrest vast dat de uitbreiding een nieuwe mededeling vereiste.

„42. Ebenso gaan de lidstaten overeenkomstig artikel 8, lid 1, derde alinea, van deze richtlijn ‚tot een nieuwe mededeling over, indien zij in het ontwerp voor een technisch voorschrift significante wijzigingen aanbrengen die een verandering van het toepassingsgebied [...] tot gevolg hebben’. Het opnemen van nieuwe dragers, zoals cd’s, in de werkingssfeer van de verplichting om het onderscheidende teken ‚SIAE’ aan te brengen, moet als een dergelijke verandering worden aangemerkt [OMISSIS]”.

C-142/05 Mickelsson & Roos

- 50 Het arrest van het Hof van 4 juni 2009, Mickelsson en Roos, C-142/05, Jurispr. blz. I-04273, betrof ook de vraag of een wijziging van het toepassingsgebied een nieuwe mededeling vereiste. De advocaat-generaal betoogde.

„110. Ten eerste zijn de lidstaten conform artikel 8, lid 1, derde alinea, tot een nieuwe mededeling verplicht, indien zij in het ontwerp voor een technisch voorschrift significante wijzigingen aanbrengen die een verandering van het toepassingsgebied, een verkorting van het oorspronkelijk geplande tijdschema voor de toepassing, een toevoeging van specificaties of eisen of het stringenter maken ervan tot gevolg hebben. Een schending van deze hernieuwde mededelingsplicht moet, net als een schending van de eerste mededelingsplicht, uiteindelijk leiden tot niet-toepasselijkheid van de niet meegedeelde bepaling. De strekking en doelstelling van de informatierichtlijn is, het vrije goederenverkeer te beschermen door een preventieve controle van door lidstaten vastgestelde maatregelen.(52) Deze controle kan door de Commissie alleen doeltreffend worden uitgevoerd, als zij kennis heeft van de belangrijkste wijzigingen van het meegedeelde ontwerp.

111. Op grond van de informatie waar het Hof over beschikt, lijkt het aannemelijk dat de vastgestelde verordening geen significante wijzigingen ten opzichte van het meegedeelde ontwerp bevat. Onderwerp van het meegedeelde oorspronkelijke ontwerp was zeer waarschijnlijk een algeheel

verbod van het gebruik van waterscooters buiten de openbare vaarwegen. Het lijkt erop, dat door de uiteindelijk aangenomen wijziging slechts de verplichting van de plaatselijke overheidsinstanties om andere watergebieden voor het gebruik door waterscooters aan te wijzen, in de verordening is opgenomen. Deze wijziging is mijns inziens geen ‚significante wijziging’ in de zin van de informatierichtlijn. Door middel van deze wijziging zou de bepaling namelijk niet stringenter, maar eerder zwakker zijn gemaakt, ook ten aanzien van een mogelijke aantasting van het goederenverkeer dat door de in de informatierichtlijn neergelegde preventieve controle beschermd dient te worden. Of in het onderhavige geval significante wijzigingen in het ontwerp van de meegedeelde verordening zijn aangebracht en deze niet opnieuw zijn meegedeeld, moet echter uiteindelijk worden beoordeeld door de verwijzende rechter, die bevoegd is tot uitlegging van het nationale recht en die de voor de beoordeling noodzakelijke data en onderwerpen van de verschillende mededelingen kan vaststellen.”

[Or. 13] C-267/03 Lindberg

51 In het arrest van het Hof van 21 april 2005, Lindberg, C-267/03, Jurispr. blz. I-3247, behandelde het Hof [OMISSIS] de herdefiniëring van een product in een reeds meegedeelde nationale regeling als een toevoeging of het stringenter maken van een specificatie of een andere eis in de zin van artikel 8, lid 1, derde alinea, zodat de wetgeving opnieuw moest worden.

52 De advocaat-generaal gaf het volgende in overweging:

„78. Volgens de grondgedachte van artikel 8, lid 1, derde alinea, moet elke herdefiniëring van een dienst die tot significante wijziging van het toepassingsgebied van een technisch voorschrift leidt, tot toevoeging van specificaties of eisen, of tot een verzwaring van deze eisen, aan de Commissie worden meegedeeld, en dit geldt a fortiori indien door de herdefiniëring werkelijk een technisch voorschrift in de zin van de richtlijn wordt ingevoerd.

79. En wanneer een maatregel die een bestaand technisch voorschrift overneemt of vervangt zonder toevoeging van nieuwe of aanvullende specificaties, niet onder de meldingsplicht valt, mag a contrario worden geconcludeerd dat een maatregel die nieuwe of aanvullende specificaties toevoegt, wél onder die plicht valt.”

53 Het Hof verklaarde in punt 85 van het arrest het volgende:

„Gelet op het voorgaande moet op de derde vraag worden geantwoord dat de herdefiniëring in een nationale regeling, zoals geschied bij de wet van 1996, van een dienst die verband houdt met de bouw van een product, met name een dienst die erin bestaat bepaalde kansspelautomaten te exploiteren, een

technisch voorschrift kan vormen dat krachtens richtlijn 83/189 moet worden meegedeeld, wanneer deze nieuwe regeling niet enkel bestaande technische voorschriften die, voor zover zij na de inwerkingtreding van richtlijn 83/189 in de betrokken lidstaat zijn vastgesteld, de Commissie naar behoren zijn meegedeeld, herhaalt of vervangt, zonder daaraan technische specificaties of andere, nieuwe of aanvullende voorwaarden toe te voegen.”

Vorderingen van verdachten

- 54 Verdachten vatten hun standpunt samen als volgt.
- 55 Het is vaste rechtspraak dat de verschillende taalversies van een communautaire tekst eenvormig moeten worden uitgelegd en dat de betrokken bepaling, indien er verschillen tussen die versies bestaan, dus moet worden uitgelegd met inachtneming van de algemene opzet en de doelstelling van de regeling waarvan zij een onderdeel vormt (arrest van het Hof van 14 juni 2007, Euro Tex, C-56/06, Jurispr. blz. I-4859, punt 27).
- 56 De uitlegging van een Unierechterlijke bepaling dient niet alleen uit te gaan van de tekst ervan, maar ook van de context en het door deze bepaling binnen de rechtsorde van de Unie nagestreefde doel.
- 57 Richtlijn 98/34 beoogt door middel van een preventieve controle het vrije verkeer van goederen te beschermen, dat een van de grondslagen van de Gemeenschap vormt. Deze controle is nuttig voor zover de technische voorschriften in de zin van de richtlijn belemmeringen voor het vrije verkeer van goederen tussen de lidstaten kunnen vormen die slechts kunnen worden geduld mits zij noodzakelijk zijn om dwingende vereisten van algemeen belang.
- 58 **[Or. 14]** De mededelingsplicht in de zin van artikel 8 van richtlijn 98/34 maakt deel uit van een procedure die een belangrijk middel voor deze controle vormt. Uitlegging in het kader van de richtlijn van het verzuim van de mededelingsplicht als niet-nakoming van wezenlijke vormvereisten, zodat de betrokken technische voorschriften geen toepassing kunnen vinden of particulieren niet kunnen worden tegengeworpen, maakt deze controle des te doeltreffender.
- 59 Uitlegging in die zin dat elke verkorting van tijdschema leidt tot verplichte nieuwe mededeling van het technische voorschrift aan de Commissie, strookt met het doel van richtlijn 98/34, namelijk volledige controle te garanderen bij eventuele belemmeringen voor het vrije verkeer in de Unie.
- 60 Lezing als hierboven van de arresten van het Hof en de conclusies van de advocaten-generaal leert dat elke uitbreiding van het toepassingsgebied of elke toevoeging of stringenter maken van specificaties of eisen leidt tot verplichte nieuwe mededeling van het gewijzigde ontwerp. Toegepast op de bepaling inzake verkorting van het oorspronkelijk geplande tijdschema voor de toepassing heeft dit dus verplichte mededeling van dit verkorte tijdschema tot gevolg.

- 61 De gevolgen van een wijziging aan een ontwerptekst in de zin van artikel 8, lid 1, derde alinea, inzake een verkorting van het oorspronkelijk geplande tijdschema voor de toepassing moeten worden beoordeeld in een procedure in die fase van het ontwerp. De lidstaten moeten, alvorens het technisch voorschrift in werking treedt of rechtsgevolgen sorteert, zich afvragen of sprake is van een verkorting van dat tijdschema, die een nieuwe mededeling vereist. Indien de verkorting afhankelijk was van het vereiste dat zij significant was, kan deze voorwaarde slechts in tijd als dagen, weken of maanden worden uitgedrukt. Een ander criterium kan om duidelijke redenen niet in aanmerking komen aangezien het voorschrift niet in werking is getreden en dus geen rechtsgevolgen heeft gesorteerd.
- 62 Voor een marktdeelnemer op de interne markt – en in het algemeen – kan een met een dag vervroegde inwerkingtreding van een nationale regeling die bepaalt hoe een product moet worden gebruikt of hoe het moet worden ontworpen, evenveel gevolgen hebben als vervroeging van de inwerkingtreding met een maand of een halfjaar. De marktdeelnemer moet er bij zijn planning van de productie van zijn bedrijf steeds van kunnen uitgaan dat het voorgenomen tijdstip van inwerkingtreding van het voorschrift niet is vervroegd zonder nieuwe mededeling met gepaste status-quoperiode.
- 63 Doel van de notificatierichtlijn is een onderneming in de Unie vertrouwen te geven in de inlichtingen van de lidstaat inzake inwerkingtreding van bepalingen in het regelingsstelsel dat van belang is voor de vervaardiging en verkoop van producten op de gemeenschappelijke markt.
- 64 Aangezien alleen in de fase van het ontwerp kan worden voldaan aan de procedurele eis tot nieuwe mededeling, kan in geen geval achteraf worden beoordeeld of de eis significant is, nadat de bepaling een bepaalde tijd van kracht is geweest en dan worden nagegaan of de rechtsgevolgen van een verkort tijdschema meer of min zuiver feitelijk tot nadeel van particulieren strekken.
- 65 De eisen van rechtszekerheid, voorzienbaarheid en uniformiteit van het Unierecht pleiten ook voor deze uitlegging.

[Or. 15] Standpunt van het Openbaar Ministerie

- 66 Het Openbaar Ministerie concludeert inzake de rechtsvraag als hiervoor in punt 9 aangegeven tot geldigheid van de nationale regeling ook zonder nieuwe mededeling.

Behoeftte aan een prejudiciële beslissing

- 67 De feiten in de zaak voor het tingsrätt staan vast.
- 68 De door het tingsrätt te nemen beslissing hangt dus alleen af van de vraag of § 9 van de verordening op de dierenbescherming kan worden toegepast ten nadele van particulieren.

- 69 De Högsta domstol vond bij beslissing van 21 december 2010 [OMISSIS] geen grond aanwezig om het Hof te verzoeken om een prejudiciële beslissing aangezien artikel 8, lid 1, derde alinea, van richtlijn 98/34 inhoudelijk duidelijk is inzake de verkorting van het tijdschema voor de toepassing.
- 70 De onderhavige zaak is reeds behandeld door dit tingsrätt dat bij beslissing van 2 oktober 2009 [OMISSIS] de verdachten vrijsprak en de beschuldigingen verwierp op grond dat een verkorting van het oorspronkelijk geplande tijdschema voor de toepassing meebracht dat de richtlijn krachtens de zogenaamde CIA-Security-leer niet aan particulieren kon worden tegengeworpen. Het Hovrätt över Skåne och Blekinge (Hof van beroep van Skåne en Blekinge) oordeelde op dezelfde wijze als de Högsta domstol in zijn eerdere beslissing (zie blz. 69) die deze verkorting van het oorspronkelijk geplande tijdschema voor de toepassing een andere betekenis gaf. Het Hovrätt verklaarde dus bij arrest van 23 mei 2011 [OMISSIS] het vonnis van het tingsrätt nietig en verwees de zaak voor volledig onderzoek van het beroep naar de rechter in eerste aanleg. Het tingsrätt moet dus na verwijzing van de zaak overgaan tot een nieuwe onafhankelijke beoordeling. Gelet op het oordeel van het Hovrätt en de Högsta domstol over de duidelijkheid van de tekst van de richtlijn, kan het tingsrätt – bij gebrek aan een richtinggevende beslissing van het Hof – niet nogmaals de zaak onderzoeken op basis van de Unierechtelijke bepalingen zonder in te gaan tegen de beslissingen van deze hogere rechters die tot de verwijzing hebben geleid, hetgeen het onderzoek van de schuldvraag beperkt.
- 71 Het Tingsrätt kan om een prejudiciële beslissing verzoeken indien het dat nodig acht voor uitspraak. Een nieuw onderzoek van de betekenis van een verkorting van het oorspronkelijk geplande tijdschema voor de toepassing in de zin van richtlijn 98/34 bracht het tingsrätt tot de conclusie dat de bepaling inzake de eis van een nieuwe mededeling (nieuwe notificatie) bij een verkorting van het oorspronkelijk geplande tijdschema voor de toepassing inhoudelijk niet zo duidelijk is als de Högsta domstolen en het Hovrätt över Skåne och Blekinge eerder oordeelden. Dit onderzoek ging uit van de tekst van de richtlijn in alle taalversies, de relevante rechtspraak van het Hof en het doel van de richtlijn. Of een met twee weken verkort tijdschema, als in casu, leidt tot een verplichte nieuwe mededeling, blijkt niet uit de beschikbare uitleggingselementen. Het Hof heeft de richtlijn inhoudelijk niet nader verduidelijkt in een beslissing op het punt van de verkorting van het oorspronkelijk geplande tijdschema voor de toepassing. Het tingsrätt vond het dus nodig tot verduidelijking van het recht en tot beslechting van de zaak het Hof te verzoeken om een prejudiciële beslissing.
- 72 **[Or. 16] Tot beslissing in de onderhavige zaak wordt het Hof verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen**
- I. Leidde de verkorting van 1 mei 2003 tot 15 april 2003 van het oorspronkelijk geplande tijdschema voor de toepassing, bij de invoering van § 9 van de verordening op de dierenbescherming

(djurskyddsförordning; SFS 2003:105), voor Zweden als lidstaat tot een verplichte nieuwe mededeling van het ontwerp overeenkomstig artikel 8, lid 1, derde alinea, van richtlijn 98/34/EG?

- II. Indien volgens het antwoord op de eerste vraag een nieuwe mededeling vereist was, wat zijn de rechtsgevolgen van een verzuim?

[OMISSIS]